

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta 25—
četrt leta 13—
na mesec 4:50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 60—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

Izhaja vsak dan svezter izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih pogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vedno po nakazilu.
Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponje:

celo leto naprej K 48— | četrt leta 12—
pol leta 24— | na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Slovanske slavnosti v Ljubljani.

Odkritje Krekovega spomenika v St. Janžu na Dolenjskem.

Kakor znano, pride v dne 16. in 17. t. m., ko se bo konstituiral v Ljubljani naš Narodni svet, v našo prestolico lepo število slovanskih gostov, najodličnejših zastopnikov naših severnih in južnih bratov. V Ljubljani bo zbran takrat polnoštevilni državnozborni Jugoslovanski klub, predsedstvo Češkega Svaza z mnogimi drugimi češkimi poslanci in odličniki, češki Narodni svet, več uglednih poljskih poslancev, znanstvenikov in umetnikov, predvsem pa seveda naši srbski in hrvaški bratje. V svoji sredi bomo lahko pozdravili zastopnike onih narodov, ki jih veže z nami želja po svobodi in neodvisnosti. Spoznali bodo lahko ob tej priliki lepote naše domovine, prepričali pa se predvsem tudi, kako trdna in neomajna je volja našega naroda, da doseže zastavljeni cilje, in kako globoko v vse ljudske plasti so se razširile ideje nepozabnega dr. Janeza Ev. Kreka.

Spominu tega našega evangelista bo posvečen tretji dan slavnosti. V nedeljo 18. t. m. se bo namreč odkrila v St. Janžu na Dolenjskem njegova spominska plošča. Vzdana bo nad sobo, kjer je ravnal bojeval svoj zadnji boj in kjer je izdihnil. Plošča je delo našega odličnega mladega umetnika Lovizeta Dolinarja in predstavlja Krekovo glavo v reliefu. Pod sliko je napis: »V tej hiši je umrl dne 8. oktobra 1917 dr. Janez Ev. Krek.« Pri dopoldanski slovesni maši v šentjanžki župni cerkvi bo imel slavnostni govor trnovski župnik, pisatelj F. S. Finžgar. Slavnosti odkritja se bodo udeležili tudi vsi slovanski gostje, ki bodo zbrani prejšnje dni v Ljubljani. Odpeljali se bodo na Dolenjsko z jutranjim vlakom. V St. Janžu in okolici, kjer vlada za slavnostno prireditev sploh izredno zanimanje, se delajo obsežne priprave, da bodo slovanski bratje dostojno in priskrbeno sprejeti. Počastili bodo tako skupno z nami spomin dr. Kreka, kateremu gre glavna zasluga da je težnja po neodvisnosti in po ujedinenju jugoslovanskega naroda dobila konkretno obliko in prešla celemu narodu v meso in kri.

Dnevi konstituiranja Narodnega sveta bodo zgodovinski dnevi za naš narod. Zato se pripravljamo že danes, da dostojno sprejmemo drage goste in jim pokažemo svojo odločno voljo po svobodi in neodvisnosti.

Nemška sodba o Brest-litovskem in Bukareškem miru.

Maksimilijan Harden piše v svojem listu »Die Zukunft« o mirovnih sklepih v Brestu Litovskem in Bukarešti, kakor jih je zagovarjal grof Czernin. V celotni zgovoru vseh treh pogodb ni niti sledu moralno - politične resnosti, nikjer niti iskric zavedanja o vrednosti in pomenu vsake narodne osebnosti, nikjer niti iskric zavedanja o velikanski krivdi, ki nastane vsled zatiranja stremljenja narodov po sporazumu. Vse, kar nam prinaša govornik, so sami knjižni zagovorniki krivice. Napačna je trditev, da je v baltskih deželah želelo prebivalstvo priklonitv k Nemčiji. Nobeden jih ni vprašal, kaj žele. Slovanska plemena baltskih pokrajin so bila dosedaj nemšču tako sovražna, da bodo vladajoči boljševiki svojo gardo Litvinec brez dvoma izgubili oni dan, kateri dan se bo Litvija in Estonija na kakršenkoli način priklonila Nemčiji. Napačna je trditev in ostudno zasmeševanje je, če pravi grof Czernin, da je Rumunska zadovoljna z mirovno pogodbo, ki omejuje Rumunsko mnogo bolj ozko in ji nalaga mnogo več tributa, kakor je naložil mir v Tiltsu Pruski. Gospod Take Jonescu, kateremu je njegov najboljši prijatelj Kinderlen na svojo sliko napisal besede: »Osez toujours!« (kar pomeni vsak dan) in katerega je Kinderlenova preostala klika proklela — ker je nekaj poskusil proti Avstro - Ogrski, ne proti Nemčiji — je kot odgovor temu grofu hudo zagodel. Lahko bi bilo dokazati, da je tudi vse napačno, kar se je govorilo o Ukrajini. Se ni tam ničesar opraviti. Našla se je samo slava za Otokarja, da je do srede julija od tam za 120 milijonov ljudi dobil 200 milijonov funtov živil, torej niti en cent funta za vsak žolodec. To mu ne prinese lajve in izboljšanja, da je ta malenkost »rešila tisočim življenjem«, zaslužil lajvorjev venec samo vsled svoje predrznosti. Ta mož pa pravi lahkim srcem, da so bile brest - litovske pogodbe potrebne, ker je Nemčija potrebovala vse čete za zapadno fronto in ker je Avstrija potrebovala vsako živilo, katerega se je mogla polastiti. Zato se boža sam s svojim izumom, da je zabil med Rusijo in Ukrajino kij in da bo najprej obračunal s tema dvema in potem z Rumunijo. Vse to glasno razglasa, kakor da bi bila to resnično politika. Obliči se v ilirsko oblačilo nedolžnosti, ker mu dva poljska grofa očitata lažljivost. Vse to govorjenje more Avstro - Ogrski samo škodovati in nima niti zunaj, niti pri valuti današnjega dne vrednosti niti za 10 K. Kljub temu je treba vse to omeniti, ker je stal ta govornik na krmi, ki jo močno se nagibajo druge največje države v naši zvezi. On še vedno ne ve zaradi katerih kriminalskih napak ga tako močno grajamo. On je gluhi ali pa počne slišati. Med severno in južno Rusijo »zabit kol«: otroško veselje, kakor če si postavljajo sneženega moža; njegovo neokretno truplo pa razpade v prvih solčnih žarkih. Rusija krogi in krogi ena sama irendenta. Pot tucata Alzacij - Loren, ki jih je treba osvoboditi. V Evropi torej postaviti Rusom pred oči vojni cilj, ki hoče od Kavkaza do Vzhodnega morja ves kontingent balkanizirati, to je norost, nad katero se bi morali jokati vsi

naši vnuki. Ukrajina nima svojega naroda, nima svojega jezika, nima svojih mej, nima imena. Od grofa Czernina uvedena vlada, s katero se je v Brestu sklenil mir, je odstavljena in dva njena člana sta bila nedavno obsojena v ječo. Če so hoteli na vsak način imeti tako državno nadomestilo, potem bi je morali prijeti, kakor drobno lajce in ne s tako neokretnimi tacami. Strašiti Rusje z ukrajinskimi strašilom, dačiti Poljake, obetati vladarje, obnavljati poljsko državo, obenem favorizirati najhujšega poljskega sovražnika Malorusje, od katerih je prešla kuga sovražstva proti Poljakom šele na Moskovo, tako brezvestne igre z usodo narodov današnji dnevi ne trpe več. Uspeh Ljeningov je bil veliki dobiček za štirizevo. Če bi bil sprejel pošteno vse njih idealne pogoje in če bi bil sklenil lep mir, potem bi imel v rokah vse čete od Pejuskoga jezera pa do Črnega morja, ne samo glavni del teh čet, da bi jih lahko porabil kje drugod, potem bi se dalo kupiti v Rusiji surovini in živila, toda le iz nerazkosane Rusije, v kateri bi vojski spoštovali ljudstvo poljedelcev ter spjalnizi z Nemci industrije, delavce in trgovce. Tak mir bi bil obenem odprl tudi vrata na zapad ter bi nam bil morda iz Bele hiše, morda iz tabora združenih socialistov prinesel odmev nimenja: ker so Nemci sklenili ostati tako pametni, bi bilo nedopustno braniti se proti razgovoru o mirovnih vprašanjih. Da so pustili, da je voda odnesla to s krvjo plačano žetev, neposredno predno so jo spravili, da je njih pohlep po anlavzu razdrobil uspeh in dobiček velike sreče, to je greh, ki ne more nikdar zastarati, to je greh grofa Czernina in g. von Kühlmann. Nikjer ni so ustvarili miru, komaj kje so dosegli premirje. Na teh poljanah, ki so nam jih slikali kot pomirjene, kot odhiti mirovnega otročka, je od takrat teklo mnogo krvi in bo še teklo mnogo krvi. Sad njih govorjenja, uspeh njih igre s svobodno demokracijo in pustilo silo, da nam diha brez vsake potrebe od Krole do doline Donava, skoraj sami sovražniki in da slišimo v vsakem socialističnem zborovanju zapadnih dežel svarilo pred ljudmi, katerih notranjo voljo so odkrile pogodbe v Brest Litovskem in Bukarešti. Glas dolžnosti zahteva, da se te pogodbe prenosimo tako, da bodo ustvarile zadovoljstvo pri vseh strankah: če tega glasu ljudi ne poslušamo; priložnost se nikdar več ne vrne.

Ogrski državni zbor.

Dr. Wekerle priznava frankovske lumparije.

Budimpešta, 7. avgusta. Pred prehodom na dnevi red se je oglašil k besedi v imenu hrvaške državnozbornske delegacije baron Rajčić. Omenil je internacionalno poslanca Smrečzanca z dne 17. marca 1917, v kateri so obdržali in on in pet njegovih tovarišev vlečidajalskih zvez s Srbijo. Baron Rajčić povdarja, da so pokazala zadnja banova razkritja o frankovskih lumparijah, da je bilo Smrečzanjevo sumničenje skoz in skoz neutemeljeno. Kljub temu pa nima niti Smrečzanec niti njegova stranka, ki je postala med tem vladna stranka, toliko poguma in toliko čuta za poštenje, da bi svojo krivico popravila. Zahteva zato v svojem in v imenu drugih po nedolžnem sumničenih zado-

ščanja. V imenu cele hrvaške delegacije pa protestira proti neotesanim izvajanjem poslanca Barje v debati o honvedskih preskrbinah.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil: Obtožbe in sumničenja proti poslancu baronu Rajčiću in tovarišem so izšla iz Hrvatske same. Morali pa smo jih takrat vpoštevati, ker so se opirala na dokumente, ki so jih našli v belgradskih državnih arhivih. Še le pozneje se je izkazalo, da so bili dokumenti ponarejeni in v srbske arhive podtaknjeni. Končno zagotavlja ministrski predsednik Hrvate novič svoje naklonjenosti, samo novim hrvaškim zahtevam se mora upreti.

Konec boljševikov.

Od dne do dne se slabša položaj boljševiške vlade. Dasiravno se ne priznava, vendar se ustvarjajo na vzhodu nove fronte. Dve poglaviti fronti sta, ki zahtevata posebno pozornost centralnih držav in če sta imela Avstro - Ogrska in Nemčija dosedaj v Rusiji že precejšnje število čet deloma za vzdržanje reda, deloma za zavarovanje svojih živilskih transportov in za rekvizicije, bo v kratkem stopila pred centralni državi potreba poslati v Rusijo močnejše oddelke za boj na teh frontah. Brest-Litovski mir centralnim državam nikakor prinesel zaželjenega uspeha. Na severu ob mурmanskimi obali so si ustvarili Angleži novo fronto in se pripravljajo tam posebno boljševiške tako, kakor se je pripravljalo leta in leta pri Solunu. Prodiranje Angležev ob mурmanskimi obali in ob železnici proti jugu ogroža Finsko ter je zagotovilo ententi edino celo leto ledu prosto pristanišče na koncu mурmanske železnice ter je dalo 2. avgusta ententi v roke tudi velikansko rusko skladišče in pristanišče Arhangelsk. Z zavzetjem Onega imajo Angleži sedaj v rokah vse dovodne železnice s severa v Petrograd. Na vzhodu od Urala pa do ozemlja donskih kozakov stoji češko - slovaške čete. Dasiravno se vedno govori le o Čeho - Slovaki, je vendar važno konstatirati, da obsegajo ti oddelki poleg jedra resnično češko - slovaških čet mnogo Francozov in Angležev, ki služijo zlasti pri artiljeriji in so bili poslani še pod carskim režimom v Rusijo. Ta vojska je zasedla največje točke ob sibirski železnici in ob železnici v Tjumen. Ob tej železnici so v uralskem gorovju zasedli Jekaterinburg, dočim so bolj proti severu zavzeli tudi že mesto Perm, proti jugu pa Ufo in Samaro. Del češko - slovaških čet prodira sedaj ob Volgi navzdol proti Caricnu, kjer se namestila združiti z donskimi kozaki, drugi del pa prodira proti Kasanji ob Volgi in proti Nižemj Novgorodu. Poročila, ki pravijo, da stoji češko - slovaške čete samo 200 km vzhodno od Moskve po teh zadnjih uradnih izdanih poročilih, niso točna. Nižji Novgorod namreč je oddaljen od Moskve v značilni črti še kakih 400 km. Da bi se združile skupine Čeho - Slovakov z onimi ententnimi skupinami, ki prihajajo s severa proti Petrogradu, nato v doglednem času niti misliti ni. Razdalja obeh skupin znaša namreč nad 1050 km, zato pač niti Čeho - Slovaki niti entente čete v Arhangelsku in ob mурmanskimi fronti nimajo zadosti močva.

Nezadovoljnost proti boljševiškem režimu, zlasti pa lakota, ki bo pritisnila posebno na severne ruske pokrajine, pa ne izključuje možnosti, da se dvigne rusko prebivalstvo in da se pridruži onim, od katerih pričakujemo živeža. Velikanske zaloge v Sibiriji danes ne prihajajo v Rusijo, ker nastopajo češko - slovaške skupine in sovjetske čete sovražno druga proti drugi. Ginevanje vpliva sovjetov priznani tudi od raznih zastopnikov centralnih držav lahko ustvari v doglednem času tudi novo fronto na vzhodu. Napovedan prihod Japoncev in Amerikancev v Sibirijo ima namen podpirati težnje Čeho - Slovakov ter izpodvezati vsako preskrbovanje Rusije in centralnih držav s sibirskimi pridelki. V Sibiriji se bo nastop Japoncev in Amerikancev omejil brez dvoma na kraje ob sibirski železnici, kakor hitro pa bodo dospeli japonsko - ameriške čete na evropska tla, je popolnoma jasno, da bodo nastopale skupno s Čeho - Slovaškimi četami. Vse to pospešuje protirevolucionarno agitacijo v notranjosti Rusije, kakor tudi v zasedenih pokrajinah v Litviji, Kurlandiji, Estoniji, Livlandiji, v Ukrajini in na Poljskem. Zimski čas, ki se bliža tem pokrajinam bo morda zavlekel dogodke za celo vrsto mesecev, pričakovati pa smemo, da se bodo razvili zelo dalekosežni dogodki s prihodnjo pomladjo.

Nastop Japonske in Amerike v Sibiriji.

Državni tajnik Zedinjenih držav objavila to - le izjavo glede ameriško - japonskega nastopa v Sibiriji:

Po sodbi vlade Zedinjenih držav, do katere je prišla po opetovani podrobnih preiskavi celotnega položaja bi vojaška intervencija v Rusiji najbrže več pripomogla k povečanju sedanjega zmene kakor k saniranju položaja. Tudi bi vojaška intervencija Rusiji prej škodovala, kakor pa, da bi jo rešila iz sedanjih težkoč.

Taka vojaška intervencija, kakor se je opetovano predlagala, bi tudi če bi v svojem neposrednem cilju t. j. v napadu na Nemčijo z vzhoda, imela kak uspeh, najbrže provzročila, da se Rusija uporabi kot orodje z obeh strani, kakor pa da bi se pomagalo ruskemu prebivalstvu. Tudi če bi imelo rusko prebivalstvo kakor korist, bi vendar v svoji celoti se ne moglo o pravem času koristiti, da se reši iz svojih sedanjih obupnih težkoč in med tem bi se posest ruskega prebivalstva uporabila za to, da vzdržuje tuje armade, ne pa za to, da rusko prebivalstvo zopet uredi svoje razmere ali pa da preživi svoje moč, žene in otroke.

Sedaj smo prenesli svojo energijo na cilj, da za vsako ceno zmagamo na zapadni fronti in po sodbi Zedinjenih držav bi bilo skrajno nesprejemno, razdeliti pod sedanjimi okoliščinami bojne sile ali pa jih trati. Zato je vojaški nastop v Rusiji mogoč samo v tem oziru, da se mudi Čeho - Slovaki čim več pomoči in koristi proti oroženim nemškim in avstro - ogrskim vojni vjetnikom, ki jih napadajo in da se podpirajo ona stremljenja po samovladu in samobrambi, za katerimi streme Rusi sami v Vladivostoku, Murmanu in Arhangelsku. Za enkrat se bodo ameriške čete uporabljale samo za to, da stražijo vojaške zaloge, ki

LISTEK.

Slovenci in slovanski kongres v Pragi l. 1848.

II.

V prvem članku smo pokazali, kako je že v zgodnji pomladi leta 1848. vzbudila misel, da se skliče v Prago shod vseh slovanskih narodov. Ta shod je imel biti odgovor na nemški frankovski shod. Videli smo, kako je že meseca aprila prišel Slovak Ljudevit Štur v Prago in je v nemal Čeho, naj oni vzamejo stvar v roke, saj je bila Praga svetišče vseslovanske misli. Videli smo, kako je istočasno vstala enaka misel na jugu Avstrije, kjer je Hrvat Kukuljević-Sakcinski sprožil v javnosti zahtevo po slovanskem shodu. Revolucija je bila še v polnem teku, dogodki so se hitro vrstili, nobeden ni vedel, kaj pride. Zato je bilo treba hiteti. In tako je pripravljali odbor dne 1. maja izdal poziv na slovanski shod v Prago. Videli smo, kako so ta poziv slovanski narodi od vseh strani radostno pozdravili.

Kaj pa mi Slovenci? Rekli smo, da so »Novice« pozdravile to misel in da so se oglašili tudi drugi zastopniki Slovencev. Predno te glasove navedemo, pregledajmo na kratko dogodke, ki so značilni za naše nazore po izbruhu revolucije v marcu leta 1848.

Ko je izbruhnila revolucija, je bilo središče slovanske zemlje popolnoma mirno. Ljubljana ni bila veliko mesto in v njej ni bilo one mladine in onih za svobodo navdušenih mož, ki so drugod stopili na plan, kakor hitro je vihar revolucije pometel s staro Metternichovo vlado. Tem bolj pa so ti dogodki vplivali na slovansko kolonijo na Dunaju in v Gradcu.

Ze 29. marca, torej 14 dni po izbruhu revolucije na Dunaju, se je na Dunaju osnovalo slovansko politično društvo »Slovenija«, katere predsednik je bil dr. Miklošič. V odboru najdemo nekaj znanih imen: dr. Hladnik, dr. Dolenc, dr. Globočnik, Semrajec i. dr. — Ze 20. aprila je izšel poziv »Sloveniji«, oziroma »slovenskega zbora v Beči«, da se v ljubezni do domovine vse zjedinijo. V pozivu je podan naš narodopolitični program:

1. Da se politično razkropljeni Slovenci na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem, ki so eden narod, zjedinijo v jedno kraljestvo z imenom Slovenija, ki imej svoj deželni zbor.

2. Da ima slovansko narječje v Sloveniji popolnoma iste pravice, katere ima nemški jezik v nemških deželah.

3. Da bodi naša »Slovenija« nerazdružni del avstrijskega, ne pa nemškega cesarstva.

Dunajska »Slovenija« je torej dal program. Njej je sledila takoj 16. maja graška »Slovenija«, ki ji je stal na čelu dr. Josip Muršec, energičen, odločen mož. Njemu ob strani je stal dr. Kranjec z drugimi graškimi rodoljubi, ki so bili pristaši ilirizma. V pozivu »Našim slovanskim bratom« je zahtevala graška »Slovenija«: »povzdigo narodne zavesti, izobraževanje slovanskega in sorodnih narečij in tesnejšo zvezo z ostalimi slovanskimi vejami.

»Tesna zveza s Hrvati bo nepremagljiva trdnjava proti jugu.«

Nasprotni dunajskim reprezentantom slov. narodnega programa je bila graška »Slovenija« bolj agilna, prevzela je nekako vlogo agitacije in predsednik dr. Muršec je v temperamentnih člankih branil slov. narodne pravice. V tem je vršila graška »Slovenija« važno vlogo in je poklicala v življenje še par društev na Štajerskem. Tako se je ustanovila v Celju »Celjska družba za gojitev sporazumljenja med Nemci in Slovenci«, nekoliko čuden in dolg naslov, pa zelo značilen. V Ptuj in v Lutomeru se je ustanovil odbor, ki je podal peticijo za slovanske šole. Dunajska »Slovenija« pa je nastopila drugo pot: priredila je agitacijsko potovanje v domovino. Njeni člani so prišli najprej v Gradec, kjer se je vršil sestanek Slovencev: vsi so se zavedali važnega trenutka. Iz Gradca so

odšli zastopniki »Slovenije« na jug. Šli so dramit »Ljubljano-zaspance«.

Kako pa je bilo v Ljubljani? »Novice« so šele par tednov po revoluciji pozdravile novo svobodo, seveda zelo previdno, z napisom: Slava presvitemu cesarju! Kaj naj pravzaprav zahtevamo od nove dobe in od države, ki je prišla v roke narodov, v »Ljubljani« niso vedeli. »Novice« so prinesle narodni in kulturni program Matija Majarja s Koroškega, a tega programa niso sprejele za svojega. Pustile so odprto polje, da se o tem »pogovorimo«. Naši rodoljubi po deželi so čakali na dr. Janeza Bleiweisa — on pa ni hotel stopiti na čelo naroda v boj za novo svobodo. Bil je previden in boječ. Tako je prešla cela pomlad, ne da bi bila Ljubljana, središče slovanske zemlje, izpregovorila. Dne 25. aprila 1848, se je sicer osnovalo »Ljubljansko slovansko društvo« — a do dela ni prišlo. Tako je naša Ljubljana dunajska deputacija. Društvo je bilo šele v začetkih in samo ni videlo, kaj hoče. Namesto da bi bila Ljubljana jasno spregovorila, ko so prišli zastopniki dunajske »Slovenije« (bilo je to v začetku maja), je ostalo vse tiho. Ljubljana ni izpregovorila odločilne besede. »Ljubljansko slovansko društvo« je prišlo k delu šele, ko je dunajska deputacija že odšla. Glavni zbor je bil dne 6. junija. Program društva je bil: »Omikanje in razširjenje slovanskega narečja po vseh mogočih in ustavi dovoljenih potih.« Politika je bila izključena. »Nemcem nismo so-

vražni in celo takoj naj se nemščina ne odpravi«. Ali si morete misliti večjo neodločnost v bolj državnem času? Zato je »Ljublj. slov. društvo« gojilo gledališke igre in druge zabave, da bi se izognilo politiki in odločnemu boju.

Ob istem času je nastalo »Goriško Slavjansko bralno društvo« (meseca junija), na čelu sta mu stala dr. Dolenc in Doljak. V Trstu se je ustanovil »Slavjanski zbor«, kjer so se zbrali vsi Slovani. Predsednik je bil Vesel - Koseski. Istotako se je pripravljalo slovansko društvo v Celovcu, ki pa je začelo delovati šele novembra meseca pod naslovom »Celovško slovansko društvo«.

Kakor vidimo, se je po zgledu dunajske in graške »Slovenije« začela politična organizacija po vsej slovanski zemlji. Vse je bilo šele v začetku, ko je prišel poziv slovanskega odbora v Prago, naj pridemo tja na slovanski shod. Rekli smo, da so »Novice« radostno pozdravile to misel.

Ker so mi bile nedostopne, ne morem obširneje pisati o tem. Slovensko čuteči ljudje so bili tudi v Ljubljani in dr. Bleiweis se je smatral za prvega iz njih. Toda oni so pozdravljali le delo drugih in so pozabili, da je treba združiti sile k delu. Zato se Ljubljana praškega shoda ni udeležila, niti ga ni pozdravila.

V arhivu češkega deželnega muzeja se hrani zapisnik slovanskega shoda z raznimi pozdravi in drugimi zgodovini.

ih bodo mogle pozneje ruske boje sile rabiti in da podpirajo Ruse tam, kjer smatrajo to Rusi sami, pri organizaciji deželne brambe za potrebno.

S tem namenom nastopa vlada Zedinjenih držav sedaj skupno zavezniški. Zedinjene države in Japonska sta sedaj edini državi, ki moreta v sedanjem trenutku nastopiti v Sibiriji s potrebno silo, da izvede ravnanje navedene naloge.

Vlada Zedinjenih držav je zato predlagala japonski vladi, da naj vsake izmed obeh vlad v to svrhu pošlje oddelke par tisoč moških (few thousands men) v Vladivostok, da naj te čete pri zasedenju Vladivostoka nastopajo kot ena skupina ter da naj zavarujejo kolikor mogoče tudi deželo za hrbtom proti zapadu prodirajočih Čehoslovakov. Japonska vlada je pritrdila temu povzjetju.

Vlada Zedinjenih držav želi javno in svečano sporočiti prebivalstvu Rusije, da se ji ni zdelo želiti, da bi se vmešavala v politično suverenost Rusije, da bi nastopala proti notranjim ruskim zadevam in tudi ne, da bi se vmešavala v lokalne zadeve omejenih pokrajin, ki jih bodo morala morale njene čete zasesti. Tudi noče vlada Zedinjenih držav skodovati teritorialni nedotakljivosti Rusije, ne sedaj, ne pozneje, marveč namerava izključno prinesiti Rusiji samo tako pomoč, kakor bi jo rusko prebivalstvo želelo pri svojem stremeljenju, doseči kontrolo nad lastnimi zadevami, nad lastnim ozemljem in nad lastno usodo.

Zatrjuje se, da bo japonska vlada izdala podobno zagotovilo.

Ti načrti in ti nameni Zedinjenih držav so se sporočili vladam Anglije, Francoske in Italije in vlade teh držav so izjavile, da v principu soglašajo z njimi. Noben sklep pa, ki ga je storila vlada Zedinjenih držav v tej važi zadevi naj ne vpliva škodljivo na akcijo ali na neodvisno sodbo vlad, s katerimi je vlada Zedinjenih držav v tej volji zvezana. Vlada Zedinjenih držav namerava tudi porabiti prvo priliko, da pošlje v Sibirijo komisijo trgovcev, strokovnjakov za poljedelstvo, svetovalcev za delavce, zastopnikov rdečega križa in agentov mlade krščanske asociacije, ki so izveščani v organizaciji razširjenja koristnega znanja in ki bodo nastopali v zmernih mejah po potrebah tamšnjega prebivalstva v kolikor bo za to prilika. Izvedba tega načrta bo sledila vojaški pomoči, ki se bo dala Čeho - Slovakom ter te pomoči ne bo smela ovirati.

Vlada Zedinjenih držav upa in pričakuje, da ji bodo vlade zavezniških držav pri izvedbi teh vojaških in gospodarskih načrtov, koderkoli bo to potrebno ali mogoče, pomagale.

Na severnem bregu Vesle.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. ur.) Z apadno bojišče. Armadna skupina kraljeviča Rupprehta. Stotilo vjetnikov iz včerajšnjih bojev severno reke Somme se je povilo na 280. Angleski protinapad južno od ceste Bray-Corbie se je zrušil pred našimi novimi postojankami. Poizvedovanje je bilo na obeh straneh reke Lys in ob Avri posebno živahno. Severozapadno od Montdidiera smo z artiljerijskim ognjem preprečili, da bi se razvil delni sovražni napad. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča. V jutranjih urah delni napadi ob Vesli. Vzhodno od Fismesa smo vjeli pri napadu preko Vesle več sovražnikov. Zvečer se je razvil živahen artiljerijski boj, kateremu so sledili na obeh straneh Brainsa in Bazoches močni sovražni napadi. Odšli smo jih deloma z ognjem, deloma s protinapadi. — v. Ludendorff.

Mesto Brainsa leži ob reki Vesli in hkrati ob železnici Soissons - Fismes-Reims, 30 km zračne črte jugo - vzhodno od Soissons. — Vas Bazoches leži 8 km jugo - vzhodno od Brainsa ali 4 km zapadno od Fismesa, istotako ob Vesli. Pri vasi Bazoches se združita železniški progi Soissons - Reims in pa Pariz - Fère en Tardenois - Reims.

Dunaj, 8. avgusta. »Petit Parisien« poroča, da je dosedaj vstopilo nad 8000 Švicarjev prostovoljno v francosko armado. Padlo je dosedaj 3000 Švicarjev.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. ur.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Haaga, da je general Monash, vrhovni poveljnik avstralskih čet, sporočil, da več avstralskih batalionov sploh ni več. Mnogim drugim batalijam grozi isto, če ne dobe nadomestila za padlo grozijo iz Avstralije. Osem odstotkov avstralskega prebivalstva je že pod orožjem.

kim izjavami. Zbirka pod naslovom: »Slovenski shod 1848.« obsega dva debela zvezka. Tu so tudi ona slovenska pisma, ki smo jih omenili v prvem članku in jih tu podajamo.

Med prvimi se je oglasil Oroslav Caf, kaplan v Framu. Njegovo pismo nam kaže bojovnika Ilirca, ki podaja času primerne nasvete: Tu imamo predlog glede političnega in kulturnega programa. Mislim, da na primerjalno slovnico in na slovenske kongrese.

Tako-le piše: Slavjanskemu zboru v Prazi. Prečastiti gospodi!

Meni je žal, da zavoljo prasnih dni ino praznika vnebohoda I. K. ne morem v zlato Prago; menim pak, da je nekaj Stajarskih Slovencev onam slo: nagovarjal sem na vse kraje ino obljubil, da rad za potroške pripomorem.

Ne vem sicer, obsežka tega Slavjanskega posvetovanja, to le pak vendar pišem:

Jaz med pravimi Slovenci na kmetih v Stajari prebivam, ter vem ino znam jih čud ino hot, kakor bi v Prazi med Slavijani bil.

1. Pri Nemški narodni zvezi ne moremo, ne smemo ino ne hočemo o biti. Volitve za Frankfurt so se na Stajarskem neprav, nepopolnoma, krivično ino s zvijačami godile — izvoljeni pak so le Nemci, očitni sovražniki našega naroda.

2. Stajarsko, Kraljevsko ino Koroško t. d. morajo v jedno kraljestvo »Slovenijo« združene ino zedinjene biti. To združenje je ne samo

Od teh je 49.000 mož padlo, 133.000 mož pa je ranjenih.

Zeneva, 7. avgusta. »Temps« poroča, da se Nemci na celi fronti ustavljajo in da zavezniško vrhovno vodstvo še dolgo ne smatra, da bi bili Nemci preganjeni iz defenzivne pozicije.

Curih, 7. avgusta. »Temps« pravi, da vodijo Nemci sedaj zopet posebne elitne čete na fronto in da se te čete močno razlikujejo od prejšnjih manj izveščanih čet. Naravnost neizčrpne so nemške zaloge strojnih pušk. Nemško armadno vodstvo ima sedaj tudi mnogo težkih topov najmodernejših konstrukcij, med njimi več dalekosežnih topov, takih, ki obstreljujejo Pariz.

Zračni napad na Anglijo.

Berolin, 7. avgusta. (Koresp. urad.) Uradno se sporoča: V noči 6 na 7 avgusta je priznani in izkušeni vodja naših zračnih napadov fregatni kapitan Strasser z oddelkom naših zrakoplovcev vnovič napadel vzhodno obalo Srednje Anglije in z učinkovitimi bombnimi napadi občutno poškodoval Boston Norwich in utrde ob izlivu reke Humber. Žal, je našel junak s hrabro posadko svojega zrakoplova pri tem junaka smrt. Vsi drugi zrakoplovci, ki so se udeležili napada, so se vrnili kljub sovražnemu protikučinkovanju brez izgub in poškodb. Poleg svojega preizkušene padlega poveljnika so k uspehu posebno pripomogli poveljniki zrakoplovov, korvetni kapitan v rezervi Pröhl in kapitanlatnanti Zaeschmark, Walter, von Freudenreich in Dose s svojimi hrabrimi posadkami. — Šef admiralnega štaba.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

5. avgusta zvečer. Na celi fronti ob Vesli je ostal položaj neizmenjen. Na severnem bregu so se vršili krajevni boji med lahkiimi četami in sovražnimi postojankami. Sicer je bil dan povsod miren.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

6. avgusta dopoldne. Napredovali smo nekoliko ob gozdu Bacout vzhodno od Robecqua.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

5. avgusta. Na fronti ob Vesli živahno artiljerijsko delovanje. Tekom 3. avgusta so zbili naši letalci 4 sovražna letala.

Foch francoski maršal.

Pariz, 7. avgusta. (Koresp. ur.) »Agence Havas« poroča: Ministrski svet je podelil Fochu dostojanstvo francoskega maršala ter odlikoval generala Petaina z vojaško kolajno.

Dunaj, 8. avgusta. Preko Švice poroča, da je predsednik Polcaré dne 6. avgusta obiskal ameriški glavni stan ter hročil generalu Pershingu veliki križ častne legije.

Pasti za podmorske čolne.

Amsterdam, 6. avgusta. (Koresp. ur.) Glasom poročila Reuterjevega urada objavila mornariški poročevalec »Times« razkritja o delovanju pasti za podmorske čolne, takozvanih »Q - čolnov«. Prva taka ladja je bila »Baralong«, ki je dne 19. avgusta 1915 potopila neki podmorski čoln. Poročevalec zagovarja to metodo bojevanja ter navaja nekaj primerov, od katerih je ta - le najznačilnejši: Nekega dne je nemški podmorski čoln ustavljal tako ladjo, ki je bila videti kot navadna trgovska ladja. Posadka je šla v čoln in se je odpeljala od ladje. Samo neka žena z otrokom na roki je ostala na ladji in kakor brez uma letala sem in tja. Ko je prispel podmorski čoln do ladje, je vrlega žena otroka v odprtino na vrhu podmorskega čolna. Otroci se je razpočil, ker je bila bomba ter je potopil podmorski čoln. Pozneje je bila ta »žena« odlikovana z redom kraljice Viktorije.

Z Italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. avgusta. (Kor. urad.) V Italiji artiljerijski boji in spopadi patrulj. V Albaniji smo odbili zapadno od Berata Italijanske napade. V gornji Devolski dolini smo dosegli nadaljnje uspehe. — Šef generalnega štaba.

Nova avstro - ogrska ofenziva? Iz Londona. Povodom razgovora zadnjih dogodkov ob Plavi, piše vojaški kritik »New Statesman«: Bodimo previdni in ne pretiravajmo. Iz raznih strategičnih vzrokov bi bilo s strani generala Diaz ne pametno, preko reke Piave predrtni na novo fronto brez večje premoči. Raditega mora biti posledica vojne novo mirovanje, kateremu ugete po kratkem odmoru slediti nadaljna avstro - ogrska ofenziva.

zavoljo lažjšega vladanja, ampak zavoljo vzajemnega izobražanja potrebno.

3. S Horvatskim — z Ilirijo se moramo bolje zvezati: nas je, da bi posebno knjižno imeli ino da bi se nemčenju soperstavitvi mogli, premalo. — V naše novo kraljestvo »Slovenija« pak morajo tude Ogriški Slovenci nad Muro, Vandalovje imenovani, vzeti biti. — Istina je sicer, da se štajerci ne žele s Horvati v zedinjenje stopiti, pričina je kmetovska. Oprostite Horvata, da boče kakor kmeti tudi človek ino ne sožnik ali rāb, pak Slovenec ga več črtil ne bo. Préd združenja ino nagrnja k edendruju ni misliti.

4. Potrebna je bratovska ino narod. vzajemnost ino prijazne med vsemi Avstrijskimi ino tude Podunajskimi Slavijani, ako hočemo, da nas Nemec ali gdo drugi ne stisne. Kakor dosihdoh razdruženi ino razkropljeni bomo neprestanoma v neprijateljskem zatiranistvu: zato je moja misel, da bi, kakor zdaj v Prazi, taki shod Slavjanov ali bar Ilircv v Belégrade (Belgrad) bil. — Na Stajarskem pak je k temu malo svetnikov ino pomočnikov upati, ker so dozdaj sami duhovniki domorodci. — Nemci med nami pak mogočini protivniki, kteri nas vedno černo ino tožijo.

5. Pri nas Slovenci je najbolje treba, da se potlačena narodnost — poterta domorodnost vzdigne, kar se zgodi ako se Slovenski jezik v svoje pravice poverne, da se:

a) v vse učilnice ino pisarnice uvede;

Murmanska fronta.

Haag, 7. avgusta. »Handelsblad« poroča iz Moskve, da angleške čete niso zasedle samo mesta Onega, marveč tudi mesto Čekujevko ob oneski reki navigor.

Arhangelsk, 4. avgusta. (Koresp. ur.) Reuter poroča: Preteklo noč so zasedli boljševiki, ki so dobili ojačenja, Čakov gor, prvo postajo od Arhangelska. Bela garda pa jih je pregnala. Naše patrulje so iz vasi v bližini pregnale celo vrsto rdečih gardistov, ki so se bili tam poskrili. Deloma so jih vjele. Glasom brzovjav iz Mehena in Pinege, zapadno in vzhodno Arhangelska, je v mnogih okrajih izbruhnila protirevolucija proti boljševikom. Poroča se, da so naselili tri rečne ladje in da je boljševiška posadka zbežala.

Petrograd, 5. avgusta. (Koresp. urad.) Časopis poroča: Na ukaz Trockega so se patrulje in straže v Petrogradu ojačile. Na čelo - slovaško fronto so odšla ojačenja. Socijalistični listi pozivljajo na obrambo socijalistične domovine. Rdeča garda objavila poziv na bive podčastnike letnikov 1893 do 1895 v gubernijski Petrograd, Moskva in Vladimir, da naj vstopijo v Rdečo gardo.

Petrograd, 7. avgusta. (Koresp. urad.) Nad Arhangelskom, Volodgo in raznimi drugimi mesti je bilo proglašeno obsešno stanje. V teh krajih so bili poklicani vsi komunisti pod orožje. Vsi inozemci morajo te kraje zapustiti tekem 24 ur.

Kodanj, 7. avgusta. »Aftenbladet« slika dosedanje vojaške uspehe prodiranja ententnih čet v Rusiji in protikorake sovjetov. Kjem je zasedla angleška divizija, ojačena od Rdeče garde, ki je prestopila. Mesto je izpremenjeno v trdnjavo. Kjem je strategično važna točka, ker leži ob železnici v Petrograd in blizu Belega morja. Severozapadno od Kijeva stoje ententne čete v Kandalakši, in sicer so tam angleški, francoski, srbski in ruski oddelki. Stevilne ententne vojske lažje stražijo murmansko obal. Zdi se, da bodo prišle nemško - finske čete v sporazumu z velkorusko sovjetsko vlado z bojem proti tem ententnim oddelkom.

Berolin, 7. avgusta. Iz murmanskega ozemlja poročajo, da so se tamonjši lokalni sovjeti popolnoma odpovedali zvezi z moskovsko centralno vlado ter da so to javno razglasili.

Pariz, 6. avgusta. Amerikanci nameravajo poslati po en armadni zbor na murmansko obal in v Sibirijo.

Čeho - Slovaška fronta.

V odločilni uri.

Berolin, 6. avgusta. (Kor. ur.) Diplomatični zastopnik cesarske vlade v Moskvi, državni minister dr. Helfferich, je bil poklican v Berolin, da ustmeno poroča ter se je včeraj odpeljal iz Moskve.

Stockholm, 7. avgusta. Čeho - Slovaki, ki prodirajo počasi proti zapadu ter zavzemajo mesto za mestom, odstavljajo povsod sovjetje, razpuščajo Rdeče garde ter se čutijo sedaj, ko imajo že japonska ojačenja, tako močne, da so poslali ruski sovjetski vladni ultimatum. V tem ultimatumu groze: Če bo sovjetska vlada skušala vdreti v Ural, da zopet uvede že razpuščene sovjetje, se bodo storili takoj koraki, da se bo izstradala vsa Rusija.

Stockholm, 7. avgusta. Boji, ki so se pričeli na severu nikolskega Usura, 80 km severo - zapadno od Vladivostoka, so trajali 48 ur. Boljševiki, katerim se je pridružila Rdeča garda, delavci in kmetje, so se morali končno umakniti pred premočjo Čeho - Slovakov. Česko - slovaška armada je obstojala le deloma iz Čeho - Slovakov, iz večine pa iz francoskih, japonskih, angleških in kitajskih čet.

Bern, 7. avgusta. Neki tukajšnji česko - socialistični časopis pravi, da stoji na čelu proti Čeho - Slovakom se bojujočim avstro - ogrskim in nemškim vojnimi vjetniki - ogrskimi in nemškim vojnimi vjetniki - nekateri avstrijski naredniki, ki je igral v mirnih časih v socialno - demokratičnem gibanju vodilno vlogo. Kot prepričan pristav boljševikov se je postavil na čelo teh polkov, sestavljenih iz avstro - ogrskih in nemških vojnih vjetnikov.

Kijev, 6. avgusta. V kubanskem ozemlju je general Denikin pognal boljševike na ozki prostor med Tamanom, Jakaterinodarom in Tuapso. Od večjih krajev imajo boljševiki v rokah samo še Novočerkask. V taganroškem okraju, ki velja za nevtralnno ozemlje tako dolgo, da se bo njega definitivna pripadnost odločila, je nemško vrhovno poveljstvo imenovalo vladno komisijo.

Kijev, 6. avgusta. (Kor. urad.) Listi poročajo, da se bo velika ustavodajna skupščina armade donskih kozakov sestala dne 15. avgusta v Novočerkasku.

b) da se Slovenski gymnastji napravijo.

c) da v Ljubljani dobimo Slovensko vseučilišče ino enako v Zagrebu.

Dokler bodo naše višje šole Nemške, si bomo same Nemce redili ino spačene Apostate delali: šole morajo nade vse ino popolnoma Slovenske biti, ali nas k naši sreči v terde Nemce prekuje, da bodo naše mōke (mōka = muka — op. priobč.) prikrasene. Edno ali drugo: poslednje! nas Bog ino naša mati Slava var! Hoče-li pak naša Nemška vlada, da se v naših šolah tude nemščina uči, terjajmo, da se v Nemških šolah nasproti ravno v taki meri Slovenščina uči: Nemec nas bolje potrebuje. Ako gdo zavoljo učnega jezika v visokih šolah dvoji, meni piši: mož beseda!

6. Da se bratovska vzajemnost med Avstrijskimi Slavijani ino se med drugimi bližnjimi obudi, potrebujemo Slavjanskega časopisa, kteri bina kratkem vse objemal, kar Slavjane na različnih krajih zadene. Izberite, Vi učeni možje, v Prazi, ktero Slavjansko narečje zato posebeno: kar je v vseh Slavjanskih narečjih učenih, bodo radi taki časopis sprejeli, da ne bomo mi Slavjane sami Nemščine izobraževati pomagali. Nigdor mi za zlo ne vzemi: relata refero: pred tremi leti je pri nas zlo čuti bilo, da bi se imelo edno narečje ktero koli, za vse slavjanske časopise vvesti. Fiat! — Pogovorite se čez to — izkusite! Lehka cena tega časopisa bo težko razumljivost uplatila. Mi Slavjanski

Moskva, 6. avgusta. (Koresp. urad.) Glasom poročila »Izvestij« je dospel prof. Masaryk na poti v Samaro, v Vladivostok.

Nizjni - Novgorod, 5. avgusta. (Kor. urad.) 400 gardistov in 400 drugih ljudi, ki so se dali vpisati pri francoski misli, da jih prepeljejo na francosko fronto, je bilo aretiranih, ker so bili na sumu, da so hoteli pod pretvezo ustanovitvi oddelke protirevolucionarne Bele garde.

Vladivostok, 3. avgusta. (Koresp. ur.) Reuter poroča, da so bile v Vladivostoku izkrcane angleške čete.

Berolin, 8. avgusta. »National - Zeitung« poroča iz Basla, da je japonska mobilizacija samo delna in da so poklicani samo trije rezervni letniki. Japonski parlament se bo sestel dne 28. avgusta.

Carjevič umorjen.

Zeneva, 7. avgusta. »Temps« je baje izvedel, da so rdeči gardisti, katerim je bila poverjena straža nad bivšim velikim knezom carjevičem, ga ustrelili, ker se je vedel kakor blazen, ko je slišal za smrt svojega očeta. Sovjetska vlada je sklenila, oficijalno razglasiti, da je bivši carjevič umrl vsled bolezni, ker se je baje kljub vsem naporom izkazalo za nemogoče, dobiti za njega potrebnih zdravil. — Kakor poroča »Temps«, se bo carica - vdova z njenimi hčerkami v drugi polovici tega meseca poslala na Španjo.

Atentati v Rusiji.

Laussane, 7. avgusta. Iz Kijeva poročajo: Dne 30. julija je bil izvršen na prometnega ministra Boudenka atentat. Atentatorji so poskusili ministra, ki se je peljal mimo njih, ustreliti z revolverji, kar se jim pa ni posrečilo.

Nerabni topovi za Rusijo.

Moskva, 5. avgusta. (Kor. ur.) Novi list »Mir« proročajo tajno brzovjavo bivega vojnega ministra Kerjenskoga zunanemu ministru Pereščenkmu dne 15. junija 1917, v kateri se Kerjenski pritožuje, da so zavezni dobavili Rusiji večji del nerabne topove: 35 odstotkov topov ni vzdržalo dvadnevnega ognja srednje sile.

Odprto pismo

Njega ekselencen iustičnemu ministru dr. Hugonu vitezu Schauerju na Dunaju.

Moji prijatelji in najožji rojak iz vasiše Biseriane g. dr. Anton Korošec, načelnik Jugoslovanskega kluba, je glasom poročila v »Slov. Narod« z dne 2. avgusta 1918. št. 174 stavil v drž. zboru interpelacijo na domobranskega in notranjega ministra v zadevi podle in nizkotne denunciacije, katero sta zakrivila g. dr. Herman Watzulik, deželni svetnik v Gornji Radgoni in ptujski župan g. J. Ornič v škodo dežel. vladnega svetnika g. Viktora Parma.

Vsebinske te interpelacije me napoti, da stavim do Vaše eksc. v odprtem pismu nižje stoječe vprašanja.

V interpelaciji se sicer pomotoma trdi, da je g. dr. Herman Watzulik vsak g. J. Ornič, kar ni res; kajti ptujski župan g. J. Ornič je tist g. dr. Watzulika, slednji pa z et prvega. Ta oprostiliva pomota še pa krivdo obeh le poglobi in poveča.

Vaša eksc. se bode blagovolila spomniti, da ste bili Vi zapisnikar pri disciplinarni razpravi, ki se je vršila proti meni pri c. kr. nadsodišču v Gradcu, dne 13. in 14. decembra 1890 ad Praes. Nr. 9553. Znan Vam je menda tudi izid te disciplinarne razprave, ter moja obsodba, na kateri se nahaja Vaš podpis kot zapisnikar. Znano Vam je tudi, da me je vrhovno sodišče na Dunaju v pretežnih točkah neopravičene obtožbe oprostilo in da sem bil jaz po neoprostovolnem izstopu iz državne službe v stanu svojo popolno nedolžnost in nekrivdo dokazati.

Prim. razsodbo c. kr. upr. sodišča na Dunaju z dne 24. januarja 1895. št. 447 in razsodbo c. kr. drž. sodišča z dne 26. oktobra 1895 št. 280.

Ni mi znano, kako se bode g. dr. Herman Watzulik, zet g. J. Orniča opravičeval glede podle in nizkotne denunciacije, ki je bila predmet interpelacije v državnem zboru. Samo to vem, da če je g. dr. Watzulik v resnici zakrivil toliko podle obrekovanje dežel. vlad. svetnika g. Viktora Parma, je njegovo dejanje veliko hujši disciplinarni pregrešek, kakor so vsi tisti disciplinarni pregreški skupaj, ki so bili svoji časi — per nefas — meni na rovaš stavljeni. Tako defante, kakor ga je zakrivil glasom navedene interpelacije

bratje si v govorjeni nismo toliko razločni, kolikor v pisanji. Ino ako si s tujino skoz celo mladost svoje pameti ne motimo, pak ktero Slav. narečje dobro znamo, nam druge narečja Slav. ne morajo težke biti. K temu še prijde učenje Slavi. narečij v visokih šolah itd.

7. Priravnajoči slovniki ino take slovnice. Do novega leta bom jaz izdal Slovensko slovnico priravnano k drugim Slavj. narečjem.

8. Vsakoletni shodi Slavjanskih učnih vsake verste vsli v drugem mestu, da se spoznajo.

9. Poziv na osnove matice (kakor je česka, ilirska itd.) za Bulgarijo; v ta namen rad dam 100 tl. sr.

10. Združenje — bratovsko zedinjenje Česčine, Poljščine — Ilirščine — vzajemnost obča.

Preč. gospodi!

To pismo prosim kteremu Slovincu na Pražkem shodu izročiti, da je namesti mene prečte. Ta je moja misel ino celo Slovenski odkrita. Bog daj temu shodu dober tek! Pozdravite mi G. I. Safarika: Palacký je naš moži! Toliko ino tako, drugače ne mogu.

Bodite zdrav, mluvitve za nas.

Ves Vaš

ponižal sluga

Oroslav Cafov

kaplan.

V Frauheimu, 27. majnika 1848.

(NB. V zadnjih dveh vrstah je o in u pisan s cirilskimi znaki. Pismo je došlo 7. junija v Prazi.) (Štev. 18.) (Konec prihodnjik.)

g. dr. Herman Watzulik v sporazumu s svojim tastom g. J. Orničom tvori po veljavnem zakonu zločin obrekovanja.

G. dr. Anton Korošec, kakor tudi jaz sva rojena v gornjeradgorskem okraju. Kateremu načelule baš imenovani g. dr. Herman Watzulik, kot sodni predstojnik.

Razumljiva je torej najna ravednost, kako bode Vaša eksc. postopala glede obdolžitve g. dr. Hermana Watzulika in njegovega tasta g. J. Orniča.

Po mojem nemerodajnem mnenju je v prvi vrsti Vaša eksc. poklicana štiti čast napadanega g. sodnega predstojnika v Gornji Radgoni in šele v drugi vrsti pride v poštev poslovanje in uradovanje g. domobranskega ozir notranjega ministra.

Ptuji, dne 5. avgusta 1918.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Dr. Anton Brumen,

odvetnik.

Politične vesti.

Občina Škocijan pri Mokronogu. Občinski odbor je v seji dne 28. julija 1918 sklenil izjaviti opetovano, da neomajno vztraja na stališču državno-pravne deklaracije Jugoslovanskega kluba in prosi deželni odbor, da se tudi on izjavi za majniško deklaracijo.

Deželni odbor kranjski nad sodišči. L. 1915. (6. septembra št. 13.315) je izdal deželni odbor kranjski tole okrožnico do vseh županstev na Kranjskem: »Odkar je izšla vladna naredba, ki stavlja takozvano »navijanje cen« (draženje) za neobhodne življenske potrebščine pod kazen, se je izvršilo mnogo sodnijskih obsodb kmetovalcev in prekupcev, ker so po prepričanju sodišč za svoj pridelek, odnosno za svoje blago zahtevali previsoko ceno. Deželni odbor naroča županstvu, naj vsak slučaj take obsodbe kakega ondotnega občana nemudoma naznani deželnemu odboru. Tudi naj sporoči županstvo svoje opazovanje glede učinkovanja te vrste obsodb v občini. Naznaniti je natančno ime, stan in bivališče (s hišno številko) obsodencā, prisojeno mu kazen, sodišče, kjer se je vršila sodba, in po možnosti tudi dan sodbe.

Predsedstvo KTD. (Katoliškega tiskovnega društva) se je konstituiralo sledeče: Predsednik prelat Kalan, podpredsednik kanonik Sušnik, namesto dosedanjega tajnika kateheta Čadeža je bil izvoljen c. kr. gimnazijski profesor dr. Gregor Pečjak in za blagajnika kanonik dr. Ferdinand Čekal.

Ministrski predsednik v Budimpešti. Budimpešta, 7. avgusta. Ministrski predsednik baron Husarek je dospel včer

javi vnela živahna debata; vsi govorniki so se postavili na stališče, da je parlament izvoljen popolnoma postaven in da ugovor obojenih ministrov ne drži. Z vsemi 109 glasovi navzočih poslancev je bil sprejet predlog, da se dvigne obožba proti bivšemu ministrskemu predsedniku Bratunju.

— Za mir. Bern, 6. avgusta. (K. u.) »Daily News« pišejo o Lansdownovem pismu: Njegovo naglasjanje potrebe ozirati se po mirovnih možnostih, dobiva vedno več pritrditve. Smutis na eni, v. Kuhlmann na drugi strani sta enako odklonila možnost čisto vojaške odločitve. Končno enkrat se morajo pričeti pogajanja. Temelj pogojev entente pa mora tvoriti jasna ponudba gospodarskega mira za slučaj, da sprejme Nemčija pravične pogoje, t. j. povračilo in obnovitev. Temu nasproti piše »Daily Mail«: Novo pismo Lansdowna more napraviti samo zmedo. Edini pogoji miru so, kakor smo že pogosto naglašali, da se Nemci vrnejo v svojo deželo in da plačajo škodo, katero so napravili. Kakor hitro bi Lansdown pregovoril Viljama II. in Hindenburga, da bosta to storila, moremo govoriti o miru.

— Konec vojne. Maršal Cachin piše v »Humanite«, da smatra, da je prišel trenutek, da se konča vojna. Vedno bolj jasno se kaže, da vojaška odločitev ni mogoča. Nobena izmed bojujočih se držav ne more premagati druge. Nemci so dosegli od 21. marca gotovo velike uspehe, francoska ofenziva od 15. julija naprej pa jih je morala pouditi, da se bo razmerje sil vedno zopet izenačilo. Treba je izbrati zadnje uspehe entente, da se ustvarijo primerne možnosti za mir. — V nedeljo so se v mnogih švedskih mestih in tudi v Stockholmu vsrila borovanja delavcev, ki so zahtevala skorajšnji mir. Resolucija, sklenjena na teh borovanjih, pozivlja prijatelje mira v sovražnih in nevtralnih državah, da naj store vse, da pride do mirovnih razgovorov.

— Robert Cecil o Belgiji. London, 6. avgusta. (Kor. urad.) V poslanski zbornici je izjavil Lord Robert Cecil, odgovarjajoč na tozadevno vprašanje, da sicer nima podrobnih številk o vsotah odškodnin in davkov, ki so jih Nemci naložili zasedenemu ozemlju, da pa lahko reče, da znaša od Nemcev iz Belgije izsiljena vsota nekako 2330 milijonov frankov ali 93 milijonov funtov sterlingov, k čemur pa je pristeti še veljanske vsote, naložene privatnim osebam. To velikansko izsiljevanje bo moralo priti v poštev tudi pri pogajanjih z Nemčijo.

— Volitve v ustavno zbornico v Luxemburgu. Pri volitvah v ustavno zbornico je dobila največ mandatov stranka desnice (23), za njo pa socialisti (12). Vse druge stranke skupaj so dobile samo 18 poslancev.

Dopis iz Celja.

(Od našega poročevalca.)

Celje, 6. avgusta.

Celjske novice. 29. julija je umrla zasebnica Roza Schütz, vdova Wolf, 83 let stara. — Naš župan Jabornež je šel na dopust. Zupanske posle vodi podžupan Tepeš. — Orožniška postaja je ustanovljena s 1. t. m. v Gaberju. Poveljnik postaje, ki obsega 6 moč, je strojnomojster Franc Leskošek. — Za vdovo, sirote in invalide 87, pešpolka je priredil častniški zbor, dne 3. in 4. t. m. v mestnem gledališču zabavo večera. Čujemo, da znaša čisti dohodek nad 10.000 K. — Tekoči teden smo po dolgem času zopet začeli dobivati moko, tokrat ječmenovo. Zadnje tedne pa smo se res morali boriti za bori kosček kruha, zakaj večkrat je prišlo pred aprovizacijo do pretepa.

Celjska obskurna vahtarica je sicer jako ležerna, kadar v njej Ambroschitsch psuje bindišarje in jim naprta vse mogoče grehe; zato bi si bil človek mislil, da bo tudi sedaj z njo, ko je celjski dopisnik graške »Montags - Zeitung« prišel celjsko občino za uspeha zaradi dogodkov v Waldhausu, torej v restavraciji, ki je last celjske občine. Navedeni list je nedavno pisal o jako pikantnih dogodkih v Waldhausu, kjer dostikrat še ob 12. uri ponoči igra »Damenkanelle« in se razne celjske nemške dame vse razrezte sučejo v prijetnem valčku. Pri tem pa pokajo šampanjski zamaški in na njih vabi razrezte in gladne pesalce gnat, svinjski jezik, beli kruh itd. Vse, kakor zelo zanimivo in pričakovali bi res, da bo vahtarica dala grdemu opravilcu pri graškem listu krepko zaupnico. Doda, da smo jo še pogrešili! Seveda, Ambroschitsch se vozi k sešam volkstrata, Südmarke, Schulvereina itd., pa ne utegne se brigati za take stvari. In vendar je uslužbenec občine, kateri je veljalo očitjanje, da take — v današnjih dneih stradanja ubogega ljudstva — nezaslišane stvari priušča!

Ljudstvo strada. V »zračnem zdravilišču« Plankenwart pri Gradcu pa človek zasledi sledeči jedilni list za visokorodne goste: za jutrek: kava in kruh s surovim maslom; južina dopoldne: jajčica jed z mlekom; obed: juha, pečenka, prikuha, sočivje in močnata jed; južina popoldne: bela kava z marmelado ali vrhnjem ter čaj; večerja: pečenka, gnat, prikuha, polenta, meso, sočivje, ter še za desert pecivo ali kompot. Vojni dobikarji res drugje ne poznajo vojske kot — v svojih žepih.

Štajerske vodne sile, med njimi tudi naša Drava, so bile že dolgo časa cilj hrenedečih pogledov raznih nemških tučev. Pomanjkanje premoga je pospešilo udeleženje njihovih načrtov. Takozvana štajerska električna družba, pri kateri pa igra izjemno nemški kapital znatno vlogo, ima namen, poleg žalske elektrarne, katere dovršitev je v polnem teku, postaviti še celo vrsto drugih. Falska elektrarna bo oddajala 90.000 konjskih moči, kar odgovarja ekvivalentu približno 20.000 vagonov premoga. Družba, ki hoče odstopiti električni tok v Maribor, Celje in Bruck. Vendar je dozdaj še stvar sporna, kar vojaške oblasti niso pri-

dile od družbe zahtevanim cenam za oddajo elektrike. Na Dravi so projektirane še elektrarne v Brezmem, St. Ožboltu, Ptuj in pri Mariboru, dalje več na Muri in ena ob Aniči. — V kolikor pomenijo ta podjetja gospodarski napredek dežele, novi viri dohodkov in gospodarskih ugodnosti, moremo to le pozdraviti. Druzo lice pa dobi stvar, ako čujemo, da hočejo kakšni Hohenburgerji in podobni mu zagrizati sovražniki našega naroda med nami ustvariti nove postojanke za germanizacijo in s tem za narodnostno bojlo.

Strasna toča je minoli teden pobila kraje okrog Rogateca, od Dončke gore gori do Zetala in čez Sv. Rok, ter na drugi strani okolice Boča. V vinogradih izgleda, kakor spomlad pred prvo kopjo, na njivah štrli razčesana turščica v zrak. Ljudstvo trepeče pred bedo, ki ga čaka.

V Podčetrniku je umrl 38letni lekarnar Ernst Scherks, 6. junija mu je umrla žena.

V Arclinu pri Celju je umrla 80. julija trgovčeva soproga Antonija Prinčič, stara 40 let.

Blizu Ptuja — tako poročajo z očitnim veseljem nemški listi! — se je »Reichsbund« nemških železničarjev posrečilo, kupiti doleti v slovenskih rokah se nahajajoče, 40.000 štirjaskih metrov obsežno zemljišče s poslopji vred. »Reichsbund« namerava napraviti tam okrevalnico za deo svojih članov. Torej zopet eno gnezdo več na naši slovenski zemlji. Zanimivo bi bilo vedeti, kdo izmed naših ljudi se je zopet spozabil.

Umrl je v graški bolnišnici usmiljenih bratov, dne 29. m. m. župnik Matevž Terinec s Črne gore pri Ptuj, star 48 let. — Obolal pa je župnik Anton Koebek pri Sv. Petru pri Radgoni. Zaprli so četovodja Steinbofera od strelskega polka 1 v Gradcu, ki je z neverjetno drznostjo ropal po kolodvorih v Spilfeldu, Fehringu, Suedenich in drugod ljudem, kar so si se težavo v nahrbtnikih živeža spravili s kmetov. Izdajal se je kot uradna oseba in je znal si povsod dobiti pomagace, katerih pa še dozdaj niso izsledili. Pri tem roparskem poslu je baže zaslužil lepe tisočake. Sedaj je konec njegove slave in razburjeno ljudstvo se bo pomirilo.

Vesti iz primorskih dežel.

Krompir s Kranjskega v Trst. Tržaška aprovizacijska komisija je hotela kupiti na Kranjskem 30 vagonov krompirja. Osrednja vlada je to dovolila, ali kranjska deželna vlada se ni ozirala na to dovoljenje, marveč je prepovedala izvoz krompirja. Na ponovno intervencijo in ponovno dovoljenje s strani osrednje vlade je ostala kranjska deželna vlada pri svoji prepovedi in Trst ne dobi kranjskega krompirja. »Lavoratore« pravi, da je bila kranjska vlada glede tega dovoljenja izvoza trda, drugače pa zatisne jedno ali pa obe oči napram tihotapskim uvozom po navitih cenah s Kranjskega v Trst.

Za slovensko gledališče v Trstu so nabrali v Aidovski in iniciativno notarija G. Arturja Lokarja 1000 K, kakor poroča »Edinost«. Dramatična šola slov. gledališča v Trstu se otvori v kratkem.

Izredna podpora delavstvu v vojnih industrijskih podjetjih v Trstu in Miljah. Ministrstvo za socialno prekrbo je dovolilo delavstvu v Trstu in Miljah v vojnih industrijskih podjetjih izredno podporo za dva tedna zaporedoma od 6 do 16 K. Ta izredna podpora se bo izplačevala 9. in 16. t. m.

Rop pri Opčinah. Ko se je vračal begunec iz Ločnika 68letni Anton Brumati iz Trsta na Opčine, je srečal dva vojaka, katere je pozdravil. Madžarska vojak na sta ga prišla in začela pretepati ter mu ukradla listino s 3500 K. Mož je obležal na cesti, Madžara pa sta izginila.

Primorski otroci na Hrvaškem. Tekom julija je došlo na Hrvaško 762 otrok iz primorskih dežel: 174 iz Istre, 292 iz Dalmacije, 76 iz Bosne, 220 iz tržaške okolice. Doslej je došlo na Hrvaško vsega skupaj 16.039 otrok: 2061 iz Istre, 1340 iz Dalmacije, 12.270 iz Bosne in 368 s Slovenskega.

Zvišanje poštne pristojbine.

Kakor je bilo že napovedano je zvišala pošta uprava že vnovič pristojbine za pošto, brzojav in telefon. To je med vojno že tretje povišanje. V isti meri so bile povišane pristojbine tudi v Nemčiji in na Ogrskem. Povišanje v Avstriji obsega vse panoge poštne prometa. Poštni erar utemeljuje povišanje pristojbin s stalnim primanjkljajem poštne uprave, povzročenim predvsem po draginskih dokladah in nabavnih prispevkih personalu in penzionistom v skupnem znesku 138 milijonov kron. Pošta uprava obljublja, da bo kot odškodnino za zvišanje tarifov ves poštni promet, posebno pa brzojavne in telefonske naprave izdatno razširila. Kakor hitro se bodo znižale splošne cene, hoče tudi pošta uprave nove tarife razveljaviti in uvesti zopet stare nizke tarife.

Novi tarifi znašajo nasledje: za pisemsko pošto za navadna pisma do 20 gramov 20 v, mesto dosedanjih 15 v, za vsakih nadaljnjih 20 gramov 5 v;

za razglednice in dopisnice 10 v;

za tiskovine ostane v tuzemstvu dosedajni tarif, za promet z Bosno, Hercegovino, Ogrsko in Nemčijo se zviša do 50 gramov na 5 v, do 100 gramov na 12 v in znaša za vsakih nadaljnjih 50 gramov 3 vinarje.

Za zaprta vrednostna pisma se zviša pristojbina v tuzemskem prometu od 5 na 10 vin, za vsakih 300 K.

Pakete je treba od zdaj vedno frankirati že vnaprej. Pristojbina znaša za pakete do 5 kg mesto dosedanjih 60 in 80 v 1 K, do 10 kg mesto dosedanjih 2 K 2 K 20 v in za vsakih nadaljnjih 5 kg 1 K več.

V prometu z Nemčijo ostane v veljavi sedanjí tarif. Za napoved vrednosti poštne pošiljave se plača 10 v za vsakih 300 K.

Ekspresne pristojbine znašajo v ožjem dostavnem okraju za pakete 1 K (dosedaj 50 v), za druge pošiljave 50 v (dosedaj 30 v), za širši dostavni okraj pa 2 K, dosedaj 1 K 20 v. Pristojbina za zaprta vrednostna pisma v tuzemskem prometu znaša 10 v za vsakih 300 K, poleg dosedaj običajne pristojbine.

Pri prevzemu poštne pošiljave se plača: za vrednostna pisma do 1000 K 10 v, nad 1000 K nadaljnih 20 v za vsakih začetih 1000 K, za pakete v krajih z nad 50.000 prebivalci 50 vin, z manj kot 50.000, a več kot 10.000 prebivalci 30 v, povsod drugod 20 vin.

Za poštne in plačilne nakaznice do zneska 10 K 5 v, do 1000 K 20 v, in za vsakih nadaljnjih 1000 K 20 v več.

Brzojavne pristojbine ostanejo neizpremenjene, pač pa je treba plačati za vsak brzojav vojno dokladno 20 v.

V približno enaki meri so povišani tudi vsi telefonski tarifi.

Nove poštne in brzojavne pristojbine stopijo v veljavo s 1. septembrom. Telefonske pristojbine za nove abonente tudi s prvim septembrom, za stare abonente pa še s 1. januarjem. Pošta uprava se nadeja, da bodo znašali dohodki povišanih pristojbin letno okrog 63 milijonov kron.

Dnevne vesti.

Občinski odbor v Ribnici je v svoji seji, dne 28. julija 1918 št. 1074 imenoval dr. Antona Bonaventura Jegliča, knezoškofa ljubljanskega, častnim občanom s pristavkom, da naj se mesto naprave diplome, da primeren znesek za oslepe vojake.

25letnica delovanja primarija dr. Ivana Jenka v deželni bolnici. Danes poteka 25 let, odkar je vstopil sanitetni svetnik primarij medicinskega oddelka deželne bolnice dr. Ivan Jenko v službo tega deželnega zavoda. O njegovem pozitivnem delovanju nam ni treba izgubljati mnogo besed ter naj govori za vse neštete bolne, ki se imajo zahvaliti za svoje zdravje in življenje primariju dr. Jenku, eno samo pismo, katero nam je bilo poslano od vojne invalida Vladimirja Kravosa, ki je bil tudi v oskrbi dr. Jenka. Gospod primarij! Trditelji in čez nas je bilo trpiti, ki smo prišli izmučeni in pohabljeni, zapuščeni in umazani k Vam; tritisoč nas je bilo, ki smo iskali življenja in odrešenja na Vašem oddelku in ... rešeni smo bili. Vaša spretna roka je zdravila, Vaša blaga duša je tolažila in lajšala gorja, vzdravili ste nas in okrepili, očistili in pomladili. Zapustili smo Vas popolnoma očiščeni in pomlajeni. Gospod primarij! Tritisoč nas je bilo samo v letih vojne, koliko pa jih je bilo v 25. letih, gotovo nepopolno število in vse te ste Vi, g. primarij, lečili in ozdravili, vsem tem ste bili odrešenik in tolažnik. Danes, ko praznujete svoj jubilej, si štejemo v dolžnost, da Vam iz vsega srca čestitamo k neumornemu delovanju, obenem pa se Vam priskrbi zahvaljujemo za skrb in trud, ki ste ga imeli v teh letih vojne z nami — vojniki. Gospod primarij! Ob Vaši 25letnici čestitamo, zahvaljujemo in želimo, da Vam Vsevišji podeli še mnogo let lepega življenja, katerega itak skoro vsega žrtvujete bolnikom, ki se k Vam zatekajo. Gospod primarij! V imenu vseh tisočih vojakov, vseh narodnosti, katere ste Vi zdravili, Vam kličemo trikratni »Živio«!

Premeščen je poštni oficijant Avgust Černe z Jesenice k Sv. Luciji ob Soči.

Dopusti za obnovo vojakov. Odlok armadnega višjega poveljstva št. 131.113 določa, da se zviša dosedaj veljavna dopustna doba od štirih tednov na osem tednov. Onim vojakom, ki prebivajo v vojski prizadetih krajih, pritiče pa 12tedenski dopust, da se jim omogoči obnoviti prejšnje svoje gospodarske razmere. K tem krajem spadajo tudi glavarsvo Sežana, Tržič, Gradisce, Gorica, Tolmin, Trbiž, Smolhorj in Koče. Ako kdo vojakov, ki prebivajo v teh krajih, ne bi dobil 12tedenskega dopusta, naj to iavi takoj, ko pride domov, glavarstvu, sklicujoč se na gori omenjeni odlok. Vsi oni vojniki pa, ki pred odhodom na fronto, iz kojega si bodi razloga niso dobili 8, oziroma 12tedenskega dopusta, morajo dobiti ta dopust s fronte, in sicer povodom prvega dopusta s fronte. Vsi oni naj torej, ko bodo prišli na prvi dopust s fronte, javijo svojim poveljnikom, da so dobili premo do dopusta.

Justifikacije vojakov. »Arbeiter Zeitung« priobčuje ukaz vojaškega poveljstva 1077 z dne 29. julija 1918, ki vsebuje sporočilo z ozirom na odredbo IV. 91.081, 13 glasom, katerega je bilo 74 vojakov po sodni preiskavi usmrčenih ter je ta ukaz z imeni teh vojakov prebrati pri pehotnih polkih 100, 71, 23, 91, 102, 98, 21 in pri lovskem polku 7. Od teh vojakov je bilo 17 čehov, pripadnikov česko - slovaških legij, ki so se borile proti Avstriji.

Nepredvidnost vojakov na vlakih. Nepredvidnost vojakov na vlakih je vedno večja. Včasih niti ne počakajo, da bi se vlak ustavil, ga že naskakujejo in silijo na prostore, kjer morejo, celo na strehe zlezajo; z vlakov skakajo, predno se ustavijo, celo na prav nevarnih mestih. Zato je polno nesreč. Vojno ministrstvo je zato izdalo stroge odredbe tozadevno in kdor se ne bo ravnal po njih, bo kaznovan ostro. Dvema vojakoma, ki sta se nahajala na strehi vagona, so telefonske žice odrezale glavi, tretji vojak je zadel na strehi vagona na zid predora in si je zlomil tilnik.

Vrnitev orožja. C. kr. policijsko ravnanstvo v Ljubljani bo v teku 1 meseca svojčas njemu oddano orožje zanesljivim osebam vrnilo, če se pismeno in utemeljevano zato prosi. Tozadevne prošnje morajo biti kolekovanes s kolekom 2 K in morajo vsebovati tudi šteje, potrdila o oddanem orožju. Po vložitvi prošnje se bodo stranke z vabilu pozvale, kdaj je orožje prevzeti.

Zvišanje blagovnih tarifov. »Neue Freie Presse« poroča, da se bo do 1. septembra na avstrijskih in ogrskih železnicah zvišali blagovni ta-

rifi za 70%, kar bo dalo znesek 500 milijonov kron.

Poštni zavod za vojne vjetnike v Rusiji. Odslej se morejo pošiljati avstro - ogrskim vojnim vjetnikom v Rusiji poštni zavod. Pošiljanje se vrši čez Nemčijo na nevarnost odpošiljatelja. Občinstvo se opozarja na to, da se ne more računati z gotovostjo, da doseže zavitek na namembni kraj, ker je poštni promet v Rusiji negotov in ker menjavajo vojni vjetniki pogostoma svoja stanovišča.

Družini g. dr. Viktorja Peterlina v Ribnici je umrl 2 in pol letni sinček Viko.

Tudi dolska podružnica Ciril - Metodove družbe je zopet oživela. Sicer je vsa pretekla vojna leta tiho delovala, a letos se je vršil zopet občni zbor. Podružnica šteje, dasi ena najmlajših, že nad 150 članov, kar ji je gotovo v čast, zlasti še, ker deluje samo 2 km od tu moška in ženska podružnica. Naj bi jo posnemale vse podružnice, ki dosedaj še spijo!

Nezgodbe. Marija Paintar v Orehku je prilivala goreči svetilki petrolej; svetilka in steklenica sta eksplodirali in Marija Paintar in njena hči sta bili težko ranjeni na glavi, prsih in rokah. — Na Črnučah je mlatinica pri Dobravčevih prijela dekle Marijo Malijevo za krilo, jo zavrtela in vrzla ob tla. Malijeva je poškodovana na glavi in roki. — Z voza je padla 23letna Terezija Ogrinova pri Lukovici in se precej poškodovala po obrazu.

Roparski napad. Anton Majcen s Trate je prišel te dni na kratek dopust domov. Ko je dospel okoli 1. ponoči do hiše, je opazil na dvorišču 2 tuja moža. Povprašal ju je, kaj da iščeta tam, na kar sta zbežala. Majcen pa je šel za njima. Nato se je eden izmed bežečih obrnil in ustrelil na Majcena ter ga zadel na levi nozi pod kolonom. Nato sta skočila oba moža na Majcena, ga vrzla na tla, ga zvezala in mu vzela denarja 18 K, žepni nož in nekaj tobaka, potem sta ga pustila na cesti ležati. Drugo jutro ga je našla mati na pol nezavestnega.

Občni zbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Radovljico in okolice se vrši v soboto dne 10. avgusta t. m. ob 9. uri zvečer v gostilni Kunstelj z običajnim dnevnim sporedom. K obilni udeležbi vabi za odbor Ivan Šega, t. č. predsednik.

Naš šahovski mojster ing. dr. Milan Vidmar, ki je ponesel slavo malega našega naroda z zmagami nad svetovnimi šahovci preko zemeljske oble, biva letos s svojo bolehalno soprogo, zavedno Čehinjo, na Bledu v Vovkovi penziji. Z njim je prišel njegov finančni soprogo, s katerim nameravata velepodjetje v električni stroki v bližini Dunaja. Nenadoma je bil dr. Vidmar povabljen na turnir, ki ga prireda cistercijski opati v Kočevju na Ogrskem, kjer mu bo izbiti zadnjega od njega še ne premaganega mojstra dr. Emanuela Laskerja.

Oddaja tobačne glavne zaloge v Poštoini. Založna trafika, spojena s tobačno glavno zalogo v Poštoini, se razpisuje v oddajo potom javnega natečaja. Ponudbe najpouzeje do 7. septembra t. l. na finančno ravnanstvo v Ljubljani. Invalid iz sedanje vojne ter vdove in sirote v tej vojni padli ali umrli vojniki, v prvi vrsti častniki, praporščaki, kadeti in istovrstniki, istokotki vdove takih vojaških oseb, imajo brezpogojno prednost pred drugimi prosilci. Jamščina znaša 6000 K.

Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru je odprt in oskrbovan. Ker je vojaško hotel že zapustilo, je Slovensko planinsko društvo kot lastnik hotela popravilo in uredilo takoj prišlo, da bodo imeli izletniki to priobljeno postojanko na razpolago. Okolica hotela je ostala bistveno neizpremenjena. Dohod in izhod je krasen. Vrhu tega je sedaj tudi civilnemu občinstvu proti rezervu dovoljena vožnja z električno železnico od Bohinjske Bistrice do Savice. Iz Ljubljane je tudi ugodna vožnja po železnici, ker ima gorenski vlak tudi jutraj zvezo z bohinjsko železnico. Hotel Zlatorog bode skrbno upravljan. Dobi se vino in pivo in vse gorke pižaje; tudi z jestvinami bode hotel za silo založen. Kruh pa morajo seveda gostje prinesiti s seboj.

Zidani most. Na tukajšnjem koldorcu se je razdelilo od 1. januarja do 1. julija 1918 ranjenim, oziroma bolanim vojakom: 400 porcij čelega kosila, 400 porcij večerje, 23 porcij juhe, 58 porcij soliva, 6 porcij pečenke, 18 porcij močnate jedi, 24 porcij sira, 1830 porcij čaja, 33 porcij kave, 366 porcij kruha ter 37 pokalic. Vsem darilec Bog plati!

Umrla je ga. Jera Kersnik, poslastnica pri Sv. Benedikt v Slov. gorah na Štajerskem.

Kino Ideal. Spored za danes, četrtek 8. in petek, 9. avgusta. Samo dva dni se predvaja: »Kaj zmore ženska«. Zanimiva detektivska drama v 4 dejanjih. Nekaj povsem novega: Znamenita izpreminljiva umetnica Fregolia v glavni vlogi. Poleg tega še »Teddyjev dar k rojstnemu dnevu« izborna burka v 1 dejanju ter najnovejša vojna poročila. Spored mladini ni pristopen. Predstave od 4 ure dalje, zadnja ob 9. na vrhu, spemlja izborna gledališka godba. Kino Ideal.

Zgubila se je črna denarnica na Dolenjski cesti z vsebino 1 listek od pošte Mekine Alois, 1 listek od zlatarja Čudna, 1 listek od urarja Krapša in 1 mali ključek. Pošten najditelj se vlijudo prosi, da vrne Slomškova ulica 4, pritiče desno.

Vijolina. Dotični gospod, ki je našel vijolino se prosi, da dá v upravnishvu »Slov. Narodac svoj točen naslov, ker Tržaška cesta št. 1 ga ni.

Aprovizacija.

Čebula za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo čebulo na nova zelena nakazila za krompir v petek, dne 9. avgusta dopoldne v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je ta - le red: Od 8. do 9. št. 1-200, od 9. do 10. št. 201-400, od 10. do 11. št. 401-600; popoldne od 12. do 13. št. 601-800, od 13. do 14. št. 801-1000, od 14. do 15. št. 1001-1200, od 15. do 16. št. 1200 do konca. — Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubož-

ne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Čebula za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo čebulo na nova zelena nakazila za krompir v soboto, dne 10. avgusta dopoldne v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je ta - le red: Od 8. do 9. št. 1-200, od 9. do 10. št. 201-400, od 10. do 11. št. 401-600; popoldne od 12. do 13. št. 601-800, od 13. do 14. št. 801-1000, od 14. do 15. št. 1001-1200, od 15. do 16. št. 1200 do konca. — Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Čebula za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo čebulo na nova zelena nakazila za krompir v petek, dne 9. avgusta popoldne v telovadnici I. deške šole na Ledini (Komenskega ulica). Določen je ta - le red: Od 12. do 13. št. 1-200, od 13. do 14. št. 201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Prosveta.

V koncertu dvornega opernega peva Betetta sodeluje tudi odlični češki in slovenski skladatelji, profesor praškega konservatorija gospod Josip Procházka. Njegovi slovenski samospelvi so izredno priljubljeni, v vseh pevskih krogih. Zložil pa je več pravih lepih in priznanih skladb za klavir, komorni trio, kvartet in godala in letos v počinah v Ljubljani je dovršil veliko izvirno opero, ki se bo v bodoči sezoni v Narodnem divadlu v Pragi prvič izvajala.

Razne stvari.

Maksimalne cene za sobe v hotelih. Ogrski vladni list priobčuje naredbo, ki določa maksimalne cene za sobe v hotelih.

Meter sukanca nad 10 vinarjev. V Budimpešti so aretirali Žida Morica Proischa, ki je zahteval za 432 metrov sukanca 44 kron, to je za meter nad 10 vinarjev.

Gluhonemi letalci. Iz New Yorka javljajo, da so v Ameriki začeli zbirati letalski zbor samih gluhonemih. Več strokovnjakov je ugotovilo, da se morejo gluhonemi letalci najbolje kretati v višjih zračnih sferah.

Prepovedana socialna drama na Dunaju. Dunajska cenzura je prepovedala uprizoritev drame »Materinstvo« (Mater-nite), ki jo je pisal avtor, znane socialne igrice »Potapljavci« (Die Schiffbrüchigen). Nova drama razpravlja problem nezakon-ske matere.

Kako je š tabakom v Bolgariji? Bolgarsko finančno ministrstvo je bilo primorano javno nabiti cene tobaka in cigaret, ker vlada strahovito navijanje cen tobaka. Ministrstvo poziva kadilce, naj plačujejo tobak samo po določenih cenah in naznajo vsak poskus navijanja takoj redarju, vojaški patrulji ali najbližjemu političnemu uradu. Vsak navijalec bo strogo kaznovan.

Roparski umor v hotelu »Bristol«. V nadaljnji razpravi so se predčitali izpovedi barona Vivane in njegove soproge. Barlova je služila pri njih 16 let. Emu Davitu sta hotela zapustiti 115.000 kron v dveh zneskih. Psihijatri so izjavili, da treba pritevati Franka in Davita k večji kategoriji rojenih zločincev. Zmorednega duha pa ni mogoče dokazati pri njenem obožencu. Porotnikom so bila stavljeni nastopna glavna vprašanja: Ali je Franke kriv goljufije na zavarovalnici, zavratnega roparskega umora na Juliji Earlovi kakor tudi ropa ročnega kovčeka z nakitom in denarjem ter tatvinske udeležbe glede Vivantijeve ure?

Ali je Davit kriv goljufije na zavarovalnici, tatvine zlate ure barona Vivanteja in narocnega zavratnega roparskega umora na Juliji Earlovi. Okoli 2. popoldne je bil pozvan k Davitu sodni zdravnik, ki je izjavil, da oboženelec ne more več pristopovati razpravi. Prijel ga je krč na srca. Porotniki so potrdili vprašanja skoro v vseh točkah. Vprašanja glede Franketa o goljufiji, tatvinski udeležbi in zavratnem roparskem umoru so potrdili soglasno, na vprašanja glede Davita o goljufiji z 10 da in 2 ne, o umoru z 11 da in 1 ne, o tatvini z 12 da. Obsojena sta: Kurt Franke na 15 let težke ječe s temno celico vsakega 23. maja in po ostrenim postom vsako čet

Odprto od 3-6 pop. vsak dan.